

**In Hoc Libello Pontificii Ora||toris continetur legatio, in
co[n]uentu Noremburgensi,|| Anno. M. D. xxij. inchoato,
sequenti vero finito ex-||posita, vna cum instructione ab
eodem legato|| ...**

Hadrian <VI., Papst>

Noremburgæ, 1523

VD16 K 320

25 De Collegiatis Ecclesiis, Qvae super Nobilibus tantum fundatæ sunt.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-65406](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-65406)

gnam viuat vitam, & qui ipse propria illud possideat perso-
na, nec plura quidem, sed vnum tantum beneficium cura-
ratum, seu Parrochiale Ecclesiam, Christiane, hoc est sine
offendiculis vllis, sed multo, cum doctrinae tum vitae in-
tegritatis fructu administret.

DE PRAELATVRARVM COMMENDIS

vt vocant, & incorporationibus.

24 Item & illud hucusq; notorie obseruatum fuit, vt Abbas-
tia multae, Coenobia item plura, ac reliquae id genus domus
seu Ecclesiasticarum personarum congregaciones, fundatio-
nes, s. Imperatoriae ac Principales, Cardinalibus, Episcopis,
ac caeteris praelatis, in tutelam comendarentur incorporaren-
turq;. Quare factum est, vt per Cardinales Episcopos ac pre-
latos illos, quibus ita, vt dictum est, commendatae erant Ab-
batiae ac Monasteria, ita sunt attenuata, exhaustaq;, q; cu an-
te hac in vno illorum monasteriorum quadraginta, quinq-
ginta, aut vltra hoc etiam personae satis commode potue-
runt foueri, vt nunc aegre quinq;, sex, aut decem necessarijs
provideri possit alimentis. Quae res omnis in priuata com-
pendia ac commoda Cardinalium est excogitata, Vnde nedu
plura oriuntur offendicula, sed & grauamina oneraq; ardua,
ac non ferenda Germanis. Ideoq; & hic supplicatur, Abbas-
tias praedictas, Monasteria, ac religiosas caeteras domus, de-
nuo in integrum ius eorum, pristinumq; reru statum restitu-
endas, cauendumq; posthac, ne cuiqua tales Comendae, vt vo-
cant, seu incorporationes, concedantur.

DE COLLEGIATIS ECCLESIIS, QVAE

super Nobilibus tantum fundatae sunt.

25 Insuper, licet quaedam sint collegiatae Ecclesiae per Ger-
maniam, quae a Nobilibus, & in hoc, vt nobiles tantum sum-
mae atq; mediae sortis ad eas reciperentur, primum sunt fun-
datae, in quibus per diutinae obseruatae ac praescriptae con-
suetudinis priuilegium est, vt tantum Principes, Comites

Barones, aut alioqui Nobiles acceptari possunt, & debent, Attamen laudabiles hæc consuetudines, iura non scripta, priuilegia Papalia, nequaquam curantur, manutenturue, sed e regione agitur per Curtisanos, ad libere electionis Episcoporum, Præpositorum, ac Decanorum, & Canonicorum præpeditiõnem, vt coadiutores aliqui contra Capitularium voluntatem ac consensum, efficiantur. Nec raro Curtisanis, licet indoctis & ignobilibus parantur ad Canonicatus huiuscemodi accessus, non obstantibus statutis & consuetudinibus, & priuilegijs præscriptis, ita quod nobilibus Germanis beneficia subtrahantur, & hæc eadem ignobilibus vel ob pecuniam, vel familiarem consuetudinem hoc pacto conferuntur, vt licet impetrantes ignobiles ad ea non admittantur, obstante sibi consuetudine, tamen si quis Principum, Comitum, Baronum, Nobiliumue hæc eadem a Curtisanis impetrare velit, cum colore quodam excogitati oneris, ab eisdem vel emere, vel annuo cõsu redimere cogitur; quãquam subinde alia huic negotio prætexantur vocabula, quæ res ipsa quoque nobilibus Germaniæ supremæ atque mediæ conditionis, in magnum cedit onerum ac grauaminum cumulum.

INVETERATA PRIVILEGIA MANVTENENDA.

Ad hæc, quibus oia ecclesiasticis ac laicis statibus priuilegia ac immunitates sint concessæ, Præposituras, aliaque beneficia & officia per se conferendi atque eligendi, attamen per sedem Romanam nouæ subinde excogitatæ sunt technæ ac practicæ, per quas priuilegijs prædictis derogatur multifariam, immo ea penitus tolluntur, ac turbantur. Eapropter rogant Sa. Ro. Impe. Status, hoc emendandum, & in posterum cauendum, ac vnumquodque cum suis iuribus & priuilegijs defendendum, manutendūque. Id quod rei æquitas ipsa per se sibi postulat.

DE ANNATIS.

Quantum ad annatas, vt vocant, attinet, quas Ecclesiastici prælati, Romano Pontifici quotannis pendunt, quasque ante

C. ij.